

انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و
انگل‌های مشترک انسان و حیوان

آنچه در این شماره می‌خوانید:

- ✓ مصاحبه با پیشکسوتان انگل‌شناسی
- ✓ خبرهای انجمن
- ✓ تازه‌های انگل‌شناسی
- ✓ آموزشی_ترویجی
- ✓ انگل‌ها در رقابت تصویر و تشخیص
- ✓ فراخوان‌های انجمن

خبر

نامه

شماره ۴ - اسفند ۱۴۰۲

جناب آقای دکتر محمدعلی راد

به دانشجویان دوره‌های تخصصی انگل‌شناسی توصیه می‌نمایم از همان آغاز ورود به دوره تخصصی بر اساس علاقه‌ای که دارند موضوع پایان‌نامه تخصصی خود را انتخاب کنند و در همان زمینه مقالات جدید را در سطح بین‌المللی مطالعه کنند و بدون تردید اگر در پایان‌نامه‌های تخصصی خودشان توفیقات و کشفیات جدیدی داشته باشند، شانس ورود آنان برای تحقیق و تدریس در دانشکده‌های گروه پزشکی و سایر گروه‌ها بیشتر خواهد بود.

بیشتر بخوانید <<<

دانشجویان عزیز اگرچه میدانم شرایط گاهی سخت و حتی ممکن است باعث ناامیدی شما گردد اما یقین داشته باشید که افرادی که زحمت میکشند و به شکل مستمر و مداوم در حال تلاش هستند درنهایت راه موفقیت خود را پیدا خواهند کرد. از دانشجویان عزیز درخواست دارم با توجه به در دسترس بودن منابع اطلاعاتی فراوان در عصر حاضر، تمام تلاش خود را برای به‌روز شدن و یادگیری مطالب جدید، توانمندسازی و مهارت‌افزایی خود انجام دهند. بیشتر بخوانید <<<

سرکار خانم دکتر سمیه بهرامی

پیام نوروزی رئیس انجمن در پایان سال ۱۴۰۲

در نیمه ماه شعبان، میلاد فرخنده امام عصر (عج) را تبریک عرض می‌نمایم همچنین پیشاپیش فرارسیدن ماه مبارک رمضان و بهار قرآن را تبریک عرض مینمایم. در آستانه فرارسیدن سال جدید، سال نو و بهار پرطراوت که نشانه قدرت لایزال الهی و تجدید حیات طبیعت است را به اعضای محترم انجمن و خانواده محترم شادباش عرض نموده و سالی سرشار از تندرستی، برکت و موفقیت برایتان آرزو مندم.

بیشتر بخوانید <<<

بیشتر بخوانید <<<

بیشتر بخوانید <<<

<https://sapz-ut.ir>

[sapz.ut](https://www.instagram.com/sapz.ut)

sapz1401@gmail.com

اعضای

خبر

نامه

انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام
و انگل‌های مشترک انسان و حیوان

| صاحب‌امتیاز: انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و مشترک
انسان و حیوان

| مدیرمسئول: آقای دکتر سید حسین حسینی

| سردبیر: خانم دکتر فاطمه عرب خزائلی

| دبیر علمی: خانم دکتر فاطمه عرب خزائلی
آقای دکتر امین احمدی

| دبیر اجرایی: شیرین خدابخش اربط

| ویراستار و صفحه‌آرایی: شیرین خدابخش اربط

| همکاران این شماره: خانم دکتر فاطمه عرب خزائلی

شیرین خدابخش اربط

اسما موسیوند

محمد شاهی

آمیتیس صدیقی

www.sapz-ut.ir

www.sapz-ut.com

@sapz.ut

sapz1401@gmail.com

۴	مصاحبه با پیشکسوتان و افتخار آفرینان انگل‌شناسی
۱۲	خبرهای انجمن
۱۷	تازه‌های انگل‌شناسی
۲۲	آموزشی_ترویجی
۲۷	انگل‌ها در رقابت تصویر و تشخیص
۳۱	فراخوان

مصاحبه با پیشکسوتان دامپزشکی

«جناب آقای دکتر محمدعلی راد- استاد پیشکسوت دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران»

با عرض سلام و احترام حضور استاد گرانقدر
جناب آقای دکتر راد

۱- لطفاً خودتان را برایمان معرفی بفرمایید .

کوچک و تدوین جزوه درسی بیماری‌های حیات‌وحش تحت نظر استادم مرحوم دکتر محمد سنجر؛ به مرتبه استادیاری ارتقاء یافتیم. در سال ۱۳۵۴ پس از قبولی در آزمون تافل و طی مراحل اداری و آموزشی دانشگاه تهران با توجه به کسب پذیرش از دانشگاه ایلینوی همراه به همسر و دو فرزندم عازم ایالات‌متحده آمریکا شدیم. در دانشکده دامپزشکی دانشگاه ایلینوی در مقاطع MSc و PhD تا سال ۱۳۵۷ به تحصیل و تحقیق روی بیماری لپتوسپیروز ادامه دادم؛ اما متعاقب پیروزی انقلاب اسلامی بر نظام شاهنشاهی پهلوی در ۱۲ فروردین‌ماه ۱۳۵۸ در شیکاگو به جمهوری اسلامی ایران رأی دادیم و متعاقب دریافت نامه از ریاست جدید دانشگاه تهران (مرحوم دکتر محمد ملکی که از استادان دانشکده دامپزشکی بود) پس از یک ماه در ۱۵ اردیبهشت سال ۱۳۵۸ به تهران مراجعت کردیم. متعاقب تعطیلی دانشگاه‌ها، مرکز نشر دانشگاهی تحت پوشش شورای انقلاب فرهنگی تشکیل شد و مسئولیت تدوین کتب دانشگاهی در زمینه دامپزشکی با همکاری اعضای هیات علمی دانشکده‌های دامپزشکی به اینجانب سپرده شد.

رئیس مرکز نشر دانشگاهی مرحوم دکتر پورجوادی و معاون ایشان دکتر شعبانی بودند. برای شاخه دامپزشکی اطاق مستقلی به این‌جانب در خیابان عباس آباد آن زمان دادند و تعداد زیادی کتاب‌های درسی مربوط به گروه دامپزشکی ترجمه و یا تألیف شد. از جمله کتاب «یافته‌های نوین در بیماری‌های مشترک انسان و دام» تألیف ویلیام

با سلام و سپاس، اینجانب محمدعلی راد متولد دوم آبان ماه ۱۳۲۲ در روستای پاریز کرمان هستم. دوره دبستان را از سال ۱۳۲۸ تا سال ۱۳۳۴ در محل تولدم «پاریز» گذراندم. دوره متوسطه را در دبیرستان ابن‌سینای سیرجان گذراندم. دیپلم طبیعی خود را از دبیرستان ابن‌سینای سیرجان در رشته «طبیعی» در سال ۱۳۴۰ دریافت نمودم. در سال ۱۳۴۱ دوره یک‌ساله «تربیت‌معلم» را در کرمان گذراندم و با کسب رتبه اول محل خدمت خود را به‌عنوان معلم در دبستان پهلوی پاریز در سال ۱۳۴۱ گذراندم؛ اما با مطالعه و پیگیری شدید در سال ۱۳۴۲ در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران قبول شدم و در سال ۱۳۴۷ از پایان‌نامه دکترای عمومی خود دفاع نمودم. دو سال خدمت نظام‌وظیفه را با درجه ستوان دوم در استان لرستان گذراندم و برای عشایر و دامداران آن منطقه همراه با بیست تکنیسین، طاعون گاوی را کنترل نمودیم.

از اول مهرماه ۱۳۵۰ در گروه بیماری داخلی دام‌های کوچک و حیوانات باغ‌وحش با مرتبه مربی کار خود را در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران آغاز نمودم و در سال ۱۳۵۲ پس از تألیف کتاب بیماری‌های درونی دام‌های

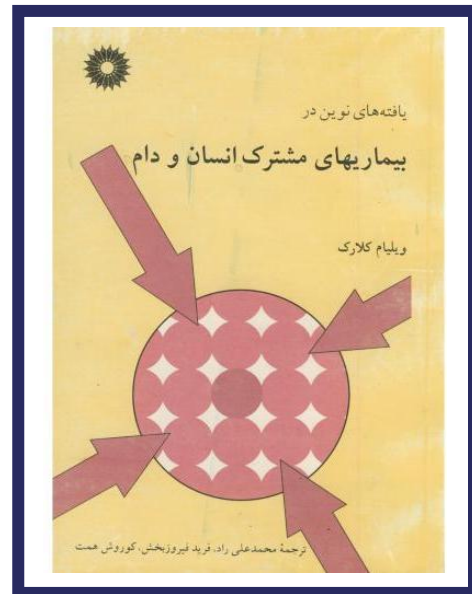
در مهرماه ۱۳۶۱ به علت افتتاح مجدد دانشگاه‌ها، دانشجویانی که در ستاد انقلاب فرهنگی در گروه‌های برنامه‌ریزی مشارکت داشتند، ناچار به ادامه تحصیل در دانشگاه‌های خود شدند. کمیته برنامه‌ریزی دامپزشکی گروه پزشکی شورای انقلاب فرهنگی در مهرماه ۱۳۶۱ به علت اتمام کار خود به ریاست دکتر بازرگانی کارش متوقف شده بود و یک روز دکتر سید رضا قاضی استاد دانشگاه شیراز به سراغ آمد.

پیشنهاد پذیرش مسئولیت کمیته برنامه‌ریزی دامپزشکی گروه پزشکی ستاد انقلاب فرهنگی را به این‌جانب دادند. البته با دکتر قاضی در دوران دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۷ هم‌کلاس و دوست صمیمی بودیم. با توجه به ازم‌پاشیدگی برنامه‌ریزی کمیته دامپزشکی و احساس مسئولیت و علاقه‌ای که برای برنامه‌ریزی دوره‌های تخصصی دامپزشکی داشتیم، پیشنهاد دکتر قاضی را پذیرفتم.

حال از آن سال‌ها چهل سال می‌گذرد و ما هر دو استاد بازنشسته از تهران و شیراز شده‌ایم. قریب ۱۴ سال از مهرماه ۱۳۶۱ تا سال ۱۳۷۵ مسئولیت برنامه‌ریزی و اداره کمیته آموزش دامپزشکی و سپس گروه آموزش دامپزشکی و تخصصی با همکاری قریب هفتاد نفر از اساتید زبده دامپزشکی؛ پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و برخی همکاران مؤسسات رازی و پاستور در مدت ۱۴ سال رشته تخصصی را در گروه آموزش دامپزشکی و تخصصی برنامه‌ریزی کردیم.

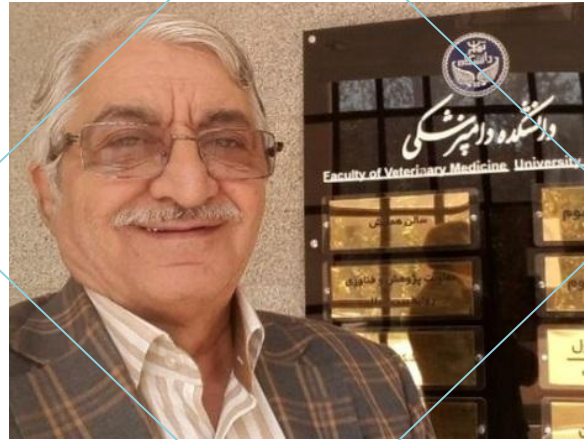
رشته تخصصی انگل‌شناسی دامپزشکی یکی از آن رشته‌ها بود که با همکاری صمیمانه دکتر اسلامی و دکتر رهبری (از تهران)، دکتر حقوقی (از اهواز) و مرحوم دکتر شاددل (از شیراز) برنامه‌ریزی شد. بین سال‌های ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۸ این‌جانب به‌عنوان رئیس دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، مسئولیت برنامه‌ریزی دوره‌های تخصصی دامپزشکی را نیز به عهده داشتم. البته این وضعیت کمک به پیشرفت سریع‌تر برنامه‌ریزی می‌نمود. خوشبختانه توفیق حاصل شد تا علاوه بر برنامه‌ریزی در ۱۴ رشته طی سال، این روند را اساتید جوان در دانشگاه‌های تهران، شیراز، ارومیه، اهواز، کرمان، مشهد، شهرکرد، تبریز، سمنان، آمل و... دانشگاه آزاد

کلاک توسط این‌جانب و دو دانشجوی علاقه‌مند (فرید فیروز بخش و کوروش همت) در ۲۰۰۰ نسخه در سال ۱۳۷۸ در ۳۶۶ صفحه در مرکز نشر دانشگاهی به چاپ رسید. بیماری‌های توکسوپلاسموز؛ تریشینوز و بیماری‌های ناشی از لارو مهاجر توکسوکارا در این کتاب به چاپ رسیده است.

تشکیل کمیته آموزش دامپزشکی در گروه پزشکی شورای عالی انقلاب فرهنگی از جمله حوادثی بود که بعد از انقلاب در سال ۱۳۵۸ رخ داد و در این کمیته تحت ریاست دکتر تقی تقی پور بازرگانی، اساتیدی از همه دانشکده‌های دامپزشکی تهران؛ شیراز، ارومیه و اهواز حضور داشتند. از تهران دکتر کیانی، دکتر حدادزاده؛ از شیراز، دکتر قاضی و سید محمود سجادی (اکنون استاد انگل‌شناسی دانشکده پزشکی شیراز است)؛ از ارومیه، دکتر رضوی روحانی، در کمیته مزبور در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای دامپزشکی برنامه‌ریزی آموزشی طی دو سال انجام شد؛ اما؛ در زمینه دوره‌های تخصصی بعد از دکترای دامپزشکی اقدامی نشده بود. از اهواز، دکتر مرتضی علوی شوشتری و تعدادی دانشجو نیز از ۴ دانشکده دامپزشکی تهران، شیراز، ارومیه و اهواز در برنامه‌ریزی کمیته آموزش دامپزشکی گروه پزشکی انقلاب فرهنگی، نقش داشتند.

حیوانات می‌شوند از جمله مواردی است که توجه اینجانب را به خود جلب می‌نمایند.

۴- از خاطرات به‌یادماندنی دوران تدریس‌تان برایمان بفرمائید.

خاطرات پنجاه سال گذشته این‌جانب در زمینه تدریس و تحقیق پیرامون انگل‌شناسی و بیماری‌های انگلی که همواره به کمک انگل‌شناسان شایسته و ارزشمند دانشگاه تهران (دکتر اسلامی، دکتر رهبری، دکتر حدادزاده، دکتر سید حسین حسینی، دکتر مشگی) و سایر اساتید انگل‌شناسی در دانشگاه‌های اهواز (دکتر حقوقی) و شیراز (مرحوم دکتر شاددل) در زمینه برنامه‌ریزی دوره تخصصی انگل‌شناسی و شناخت قطعی انگل‌های خطرناک دام‌های کوچک (سگ و گربه) و حیوانات باغ‌وحش به‌ویژه تشخیص به‌موقع کرم‌ها و بندپایان که با منظره‌ای خاص نظر محققین و کلینیسین‌ها را جلب می‌کند، همواره برایم خاطره‌انگیز بوده است.

کنجکاوی علمی و تحقیقات اصیلی که منجر به کشف یافته‌های جدیدی در زمینه بیماری‌های انگلی مشترک در طول پنجاه سال گذشته چه در کلینیک و چه در آزمایشگاه‌ها و کتاب‌ها و مقالات با آن‌ها برخورد کرده‌ام انگیزه‌ای بسیار جذاب برایم فراهم نموده است تا برنامه‌ریزی دوره تخصصی انگل‌شناسی دامپزشکی را در گروه پزشکی

اسلامی هم ادامه یابد و امروزه دانش‌آموختگان دوره دکتری عمومی دامپزشکی می‌توانند در سی رشته تخصصی در گروه دامپزشکی و حتی در سی رشته تخصصی گروه پزشکی ادامه تحصیل دهند.

۲- چه عواملی سبب شد به رشته انگل‌شناسی علاقه‌مند شوید؟

از آنجاکه این‌جانب هم در زمینه بیماری‌های داخلی دام‌های کوچک و هم در زمینه بیماری‌های مشترک انسان و دام تدریس؛ تحقیق و مقاله و کتاب نوشته‌ام؛ بدون تردید به بیماری‌های مهم انگلی دام و انسان از قبیل: عوامل بیماری‌های لیشمانیوز؛ توکسوپلاسموز، دیروفیلاریوز، دراکونکولوس، جرب /تودکتس؛ شیله‌سیلوز، دمودیکوز سارکویتس، نوتوادرس، توکسوپلاسموز و سایر بیماری‌های انگلی که در انسان و حیوانات از جمله مواردی هستند که در بیماری‌های پوست، عفونی و ایمنولوژیک دام‌های کوچک حائز اهمیت هستند و همواره از نظر شناخت و کنترل بیماری‌های مشترک انسان و دام حائز اهمیت هستند.

برخی از این بیماری‌های انگلی از قبیل توکسوپلاسموز، کیست هیداتید، دیکروسلیوز، تریشینوز، لیشمانیوز و مالاریا که یکی از بیماری‌های تک‌یاخته‌ای می‌باشد در اثر گزش پشه‌های آنوفل به انسان منتقل می‌شوند در کتاب: بیماری‌های مشترک انسان و دام تألیف این‌جانب در شش نوبت توسط سازمان انتشارات دانشگاه تهران به چاپ رسیده است و می‌تواند مورد استفاده دانشجویان گروه‌های پزشکی و دامپزشکی قرار گیرد. بیماری‌های انگلی و فارچی پریمات‌ها تز قبیل درماتوفیتوز و آکاریازیس ریوی هم در کتاب بیماری‌های حیات‌وحش (پریمات‌ها) تألیف دکتر عسگر زینالی، دکتر پرویز تاجیک و دکتر محمدعلی راد در سال ۱۳۸۱ توسط: دنیای اندیشه (ناشر) به چاپ رسیده است.

۳- چه چیزی انگل‌شناسی را برای شما جذاب می‌کند؟

تنوع بیماری‌های انگلی در زمینه‌های تک‌یاخته‌ای؛ کرمی و سایر اشکال که موجب بروز بیماری‌های انگلی انسان و

انگل‌شناسی پزشکی ایران هستم و وقتی میگویم دامپزشکی با توجه به اینکه بیش از ۷۰ درصد انگل‌ها مشترک انسان و حیوان هستند بحث انسان هم مطرح است که باید در نظر گرفته شود.

شورای انقلاب فرهنگی به ثمر برسانم. به خاطر دارم وقتی برنامه آموزشی دوره تخصصی انگل‌شناسی دامپزشکی در کمیته تخصصی وزارت علوم به تصویب رسید؛ برای تأیید آن و امضای رئیس گروه پزشکی شورای عالی انقلاب فرهنگی نزد دکتر ایرج فاضل (جراح معروف) بردم... دکتر فاضل در اتاق عمل بیمارستان لبافی نژاد مشغول عمل جراحی «پیوند کلیه دهنده به گیرنده» بود. وقتی به ایشان خبر دادند که این‌جانب (دکتر راد) برای گرفتن امضای تأییدیه خدمت ایشان رسیده‌ام، باکمال میل... دستور داد برایم لباس اتاق عمل بیاورند تا داخل سالن جراحی بیمارستان بروم. چون ایشان بیست دقیقه کار پیوند عروق و حالب را داشتند و بقیه کارها را به دستیاران خود می‌سپارند.

وقتی با کفش و البسه استریل به داخل اتاق عمل بیمارستان رفتم، به نحو مطلوب این‌جانب را تحویل گرفتند و پس‌از آن در همان‌جا نشستیم و چای آوردند و باهم میل کردیم. وقتی عنوان «رشته تخصصی انگل‌شناسی دامپزشکی» را مشاهده کردند، پس از بررسی هم در مورد این رشته و هم در مورد «رشته تخصصی میکروبیولوژی دامپزشکی» فرمودند:

کلمه دامپزشکی را از نام این رشته‌های تخصصی حذف کنید!

وقتی پرسیدم چرا؟

استاد دکتر ایرج فاضل فرمودند "ممکن است پزشکان هم مایل باشند در آینده در این رشته‌های تخصصی ادامه تحصیل دهند".

۶- چه توصیه‌ای برای دانشجویان علاقه‌مند به رشته انگل‌شناسی دارید؟

به دانشجویان دوره تخصصی انگل‌شناسی توصیه می‌کنم با توجه به گستردگی مطالب رشته تخصصی انگل‌شناسی در زمینه‌های: تک‌یاخته‌شناسی، بندپایان، کرم‌شناسی و... در یک زمینه‌ای که علاقه‌مند هستند، موضوع پایان‌نامه تخصصی خود را از سال دوم دوره تخصصی انتخاب کنند.

۵- چه توصیه‌ای برای دانشجویان رشته انگل‌شناسی دارید؟

من وقتی وارد دنیای انگل‌شناسی شدم، انگل‌های انسان و انگل‌های مشترک میان انسان و حیوان را بررسی کردم، حدود ۱۳۳۰ انگل در انسان و حیوانات ایران از جمله جوندگان وجود دارد که از این میان ۱۲۲ انگل گرمی، تک‌یاخته‌ای، خارجی مربوط به انسان است و مابقی جز انگل‌های مشترک میان انسان و حیوان است. من ایرانی هستم و دیگر اینکه ایران را دوست دارم. من دنبال

۷- به نظر شما چالش‌های اصلی انگل‌شناسی در آینده چیست؟

چالش‌های آینده دوره تخصصی انگل‌شناسی دامپزشکی در گستردگی آن است. لذا، بهتر است برای رشته‌های تخصصی تک‌یاخته‌شناسی یک دوره تخصصی ویژه‌برنامه ریزی شود. همین‌طور برای دوره‌های تخصصی کرم‌شناسی، دوره تخصصی بندپایان.

خودشان توفیقات و کشفیات جدیدی داشته باشند، شانس ورود آنان برای تحقیق و تدریس در دانشکده‌های گروه پزشکی و سایر گروه‌ها بیشتر خواهد بود.

با آرزوی توفیق الهی
دکتر محمدعلی راد، استاد بازنشسته دانشکده دامپزشکی
دانشگاه تهران. ۲۷ دی‌ماه ۱۴۰۲

۸- در خصوص وضعیت شغلی رشته انگل‌شناسی مخاطبین را راهنمایی بفرمائید.

به دانشجویان دوره‌های تخصصی انگل‌شناسی توصیه می‌نمایم از همان آغاز ورود به دوره تخصصی بر اساس علاقه‌ای که دارند موضوع پایان‌نامه تخصصی خود را انتخاب کنند و در همان زمینه مقالات جدید را در سطح بین‌المللی مطالعه کنند و بدون تردید اگر در پایان‌نامه‌های تخصصی

مصاحبه‌کننده

شیرین خدابخش اربط

دانشجوی دکتری تخصصی انگل‌شناسی

دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران

مصاحبه با افتخارآفرین انگل‌شناسی

«سرکار خانم دکتر سمیه بهرامی دانشیار گروه انگل‌شناسی دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز»

با عرض سلام و احترام حضور استاد گرانقدر
سرکار خانم دکتر بهرامی

۱- لطفاً خودتان را معرفی کنید و درباره سابقه تحصیلی و
شغلی‌تان برایمان بفرمایید.

با سلام و عرض ادب خدمت خوانندگان محترم خبرنامه انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان، همکاران محترم و دانشجویان عزیز. پیش از هر چیز از فرصتی که در اختیار من قرار دادید سپاسگزارم. من ورودی دکترای دامپزشکی سال ۱۳۷۹ دانشگاه شیراز بودم و در سال ۱۳۸۵ با رتبه یک فارغ‌التحصیل شدم. در همان سال در رشته‌ی انگل‌شناسی دامپزشکی در دانشکده دامپزشکی دانشگاه شیراز پذیرفته‌شده و در نهایت در سال ۱۳۹۰ تحصیلات خود را به پایان رساندم. در همان سال نیز به‌عنوان استادیار بخش انگل‌شناسی در دانشکده دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز مشغول به کار شدم. در سال ۱۳۹۴ دانشیار و در سال ۱۴۰۱ موفق به ارتقا به مرتبه‌ی استادی شدم.

۲- چه چیزی شما را به این رشته تحصیلی/زمینه کاری
جذب کرد؟

وقتی به دوران تحصیل و کاری خودم فکر می‌کنم احساس می‌کنم نه‌تنها روزی نبوده که به کار و رشته خودم بی‌علاقه بودم بلکه همیشه هدف داشته‌ام و هرروز بیش از گذشته، علاقه‌مندتر و مصمم‌تر پیش رفته‌ام. این پشتکار، علاقه‌مندی و تلاش را مدیون اساتید خوبم بوده و هستم. تحصیل در محضر اساتید مجرب، علاقه‌مند و بااخلاق در دانشکده دامپزشکی دانشگاه شیراز شاید بزرگ‌ترین و مهم‌ترین عامل شکل‌گیری علاقه و پشتکار من در راه معلمی بود. گاهی وقتی به گذشته فکر می‌کنم و علاقه و شور و شوق دکتر نظیفی در تدریس کلینیکال پاتولوژی را به یاد می‌آورم و یا به سخت‌گیری‌های دلسوزانه و تلاش دکتر محبی عزیز در تدریس و آموزش در فیلد و انتقال صادقانه تمام آنچه با تلاش و زحمت اندوخته بودند به دانشجویهایشان را فکر می‌کنم، همچنین وقتی تدریس شیرین دکتر رضوی و جذاب کردن دروس انگل‌شناسی، آرامش دکتر مؤذنی و تأکید ایشان بر برطرف کردن مشکلات کشور، تلاش خستگی‌ناپذیر دکتر عریان و علاقه زیاد خانم دکتر مقدر در انجام کارهای آزمایشگاهی را به یاد می‌آورم به این نتیجه می‌رسم که تا

برنده‌گان کلیه‌ی هزینه‌های رفت‌وبرگشت، اقامت، ویزا، ثبت‌نام کنگره و به شکل مجزا نیز جایزه نقدی اهدا می‌شود. پس از اطلاعیه WAAVP در خصوص بورسیه EQUIP 2023 جهت شرکت در بیست و نهمین کنگره بین‌المللی انجمن جهانی برای پیشرفت انگل‌شناسی دامپزشکی در شهر چنای هند، من نیز درخواست خود به همراه CV را به کمیته ارسال کردم. درخواست‌ها توسط ۵ داور که از انگل‌شناسان مطرح دنیا بوده‌اند مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت نتایج اعلام گردید. خوشبختانه من نیز یکی از چهار پذیرفته‌شده این بورسیه بودم. خیلی خرسندم که توفیق شرکت در این کنگره وزین که با حضور انگل‌شناسان مطرح دنیا برگزار شد را داشته‌ام. در این کنگره با افراد مختلف، مباحث جذاب و حوزه‌های مختلفی که افراد در سراسر دنیا در خصوص انگل‌شناسی و بیماری‌های انگلی فعالیت دارند آشنا شدم و معتقدم حضور در این کنگره نقطه عطفی برای من در جهت تقویت فعالیت‌های علمی که مشغول به آن هستم شد و از این جهت بسیار از این کمیته و اعضای آن خصوصاً خانم دکتر نیکولا کالوانی سپاسگزارم. امیدوارم که در سال‌های آتی بانوان فعال در حوزه انگل‌شناسی کشور عزیزمان موفق به دریافت این بورسیه شوند و از این فرصت استفاده کافی را ببرند.

۴- چه توصیه‌ای برای دانشجویان حوزه انگل‌شناسی دارید؟

دانشجویان عزیز اگرچه میدانم شرایط گاهی سخت و حتی ممکن است باعث ناامیدی شما گردد اما یقین داشته باشید که افرادی که زحمت می‌کشند و به شکل مستمر و مداوم در حال تلاش هستند در نهایت راه موفقیت خود را پیدا خواهند کرد. از دانشجویان عزیز درخواست دارم با توجه به در دسترس بودن منابع اطلاعاتی فراوان در عصر حاضر، تمام تلاش خود را برای به‌روز شدن و یادگیری مطالب جدید، توانمندسازی و مهارت افزایی خود انجام دهند. همچنین سعی بر برقراری ارتباط با افراد فعال و برجسته در این حوزه در کشورهای مختلف داشته باشند چراکه ارتباط با افراد مختلف دیدگاه فرد را بازتر و نگاه فرد را جدیدتر و گاهی

چه اندازه جایگاه معلمی می‌تواند مهم و تأثیرگذار باشد. همیشه آرزو می‌کنم که بتوانم معلم و الگوی خوبی باشم چون تأثیرگذاری معلم بر شکل‌گیری شخصیت علمی و اجتماعی دانشجویان محترم را بسیار مهم می‌دانم.

۳- چطور شد که به دنبال بورسیه EQUIP 2023 رفتید و مختصری درباره اهمیت، فرآیند درخواست و دریافت بورسیه توضیح بفرمائید.

و اما جایزه‌ی EQUIP 2023

در WAAVP یک زیر کمیته‌ای وجود دارد بنام WAAVP Equality, Diversity and Inclusion subcommittee که روسای این کمیته پروفیسور Timothy Geary از آمریکا و دکتر Nichola Calvani از استرالیا می‌باشند. این زیر کمیته باهدف شناسایی بانوان فعال در حوزه انگل‌شناسی دامپزشکی، بررسی نابرابری‌های جنسیتی، مشکلات و موانع موجود برای بانوان تأسیس شده است. یکی از برنامه‌های این زیر کمیته حمایت از بانوان جهت شرکت در کنگره‌های بین‌المللی می‌باشد. به همین منظور بورسیه‌ی EQUIP جهت افزایش مشارکت بانوان در کنگره‌های بین‌المللی راه‌اندازی شده است. در این بورسیه به

موجود در مملکت در حوزه تخصصی خود قدم‌های مثبتی برداریم. به هر شکل برای تمامی دانشجویان عزیز که به‌واقع امید این مملکت هستند به‌ویژه بانوان عزیز که برای موفق شدن نیاز به تلاش بیشتر، مقاومت و صبوری دارند آرزوی موفقیت دارم. امید که جوانان ما در تمام حوزه‌ها خصوصاً حوزه انگل‌شناسی خوش بدرخشند و بتوانند مشکلات مربوط به این حوزه را در کشور عزیزمان ایران مدیریت و برطرف نمایند.

ارادتمند

سمیه بهرامی

زمستان ۱۴۰۲

عمیق‌تر می‌کند. بنابر گزارش اعلام‌شده از سازمان دامپزشکی کشور، در سال ۱۴۰۲، سه میلیون و ۶۰۴ هزار کیلوگرم گوشت به ارزش ۲۰ هزار میلیارد ریال در کشتارگاه‌های کشور به دلیل آلودگی انگلی ضبط شدند. همین مسئله گواهی بر اهمیت رشته انگل‌شناسی و لزوم توجه به اثرات بیماری‌های انگلی بر سلامت انسان حیوان و اثرات اقتصادی که ایجاد می‌کند است. با توجه به اینکه رشته انگل‌شناسی دامپزشکی رشته پویایی می‌باشد و مستقیماً با سلامت انسان و حیوان ارتباط دارد بنابراین همه‌ی افراد فعال در این حوزه خصوصاً اساتید و دانشجویان عزیز در خصوص افزایش آگاهی مردم در جامعه، تلاش برای پیشگیری و یا درمان بیماری‌های انگلی مسئولیت دارند. امیدوارم همگی بتوانیم در راستای برطرف کردن مشکلات

مصاحبه‌کننده

شیرین خدابخش اربط

دانشجوی دکتری تخصصی انگل‌شناسی

دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران

انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و
انگل‌های مشترک انسان و حیوان

خبرهای انجمن

پیام نوروزی رئیس انجمن در پایان سال ۱۴۰۲ 🇮🇷
معرفی کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش بنیان و محصول محور 🇮🇷
سلسله نشست‌های تخصصی انجمن 🇮🇷

پیام نوروزی رئیس انجمن در پایان سال ۱۴۰۲

بنام خدا

برآمد باد صبح و بوی نوروز
به کام دوستان و بخت پیروز
مبارک بادت این سال و همه سال
همایون بادت این روز و همه روز

اعضای محترم انجمن علمی "بیماری‌های انگلی دام و
انگل‌های مشترک انسان و حیوان"

با سلام و ادای احترام؛

نشانه قدرت لایزال الهی و تجدید حیات طبیعت است را به
اعضای محترم انجمن و خانواده محترم شادباش عرض نموده
و سالی سرشار از تندرستی، برکت و موفقیت برای تان
آرزومندم.

در سالی که گذشت فعالیت‌های انجمن در چارچوب
اساسنامه ادامه یافت. نشست‌های ماهانه انجمن به‌طور مرتب

در نیمه ماه شعبان، میلاد فرخنده امام عصر (عج) را
تبریک عرض می‌نمایم همچنین پیشاپیش فرارسیدن ماه
مبارک رمضان و بهار قرآن را تبریک عرض می‌نمایم. در
آستانه فرارسیدن سال جدید، سال نو و بهار پرطراوت که

فعال داشته باشند. امیدوارم با تلاش اعضای هیات مدیره و مشارکت همه اعضای انجمن در جهت تحقق اهداف انجمن گام‌های اساسی برداشته شود.

در پایان ضمن سپاسگزاری فراوان از همراهی اعضای محترم انجمن، مجدداً فرارسیدن سال نو را خدمت شما تبریک عرض می‌نمایم و سالی سرشار از سلامتی و موفقیت برای همگان از درگاه خداوند متعال مسألت دارم.

سید حسین حسینی

رئیس هیات مدیره انجمن بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان

برگزار و تصمیمات لازم در خصوص برنامه‌های انجمن اتخاذ گردید. علاوه بر برگزاری نشست‌های علمی، کمیته‌ها و ارائه سخنرانی در طول سال خوشبختانه دومین همایش ملی بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان در مهرماه با مشارکت گسترده اعضای محترم انجمن و باشکوه فراوان و در دانشگاه تبریز برگزار شد. قطعنامه پایانی این کنگره که بخشی از مطالبات اجتماعی انجمن در آن آمده است، به مراجع مربوط منعکس گردید.

در اوایل سال آینده دوره فعالیت اولین هیات مدیره انجمن به پایان می‌رسد و باید مقدمات برگزاری انتخابات برای تعیین اعضای جدید هیات مدیره فراهم گردد. در این راستا از اعضای محترم انجمن انتظار می‌رود جهت عضویت در هیات مدیره و همچنین در برگزاری انتخابات مشارکت

معرفی کارگروه‌های تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور

معرفی
کارگروه تخصصی
پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور

انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و بیماری‌های مشترک انسان و حیوان

جناب آقای دکتر پرویز شایان
مسئول کارگروه تخصصی
پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور

اولین جلسه کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور با شرکت ۱۵ نفر از اعضای علاقه‌مند انجمن بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک بین انسان و حیوان در ساعت ۱۷:۰۰ روز سه‌شنبه، مورخ ۳ آبان ۱۴۰۱، به‌صورت آنلاین برگزار شد. در این جلسه که، با حضور ریاست محترم هیئت‌مدیره انجمن برگزار گردید، در ابتدا اعضای گروه ضمن معرفی خود، نقطه نظرات و توانمندی‌هایشان را جهت مشارکت در طرح‌های این کارگروه ارائه نمودند. در ادامه اهمیت ارتباط با مراکز و سازمان‌های ذی‌ربط مطرح شد. در جلسه دوم این کارگروه تخصصی، طرح کسب‌وکارهای (Business plan) مرکز رشد دانشگاه تهران، طرح کسب‌وکار پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک، دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه شریف توسط دبیر کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور تهیه و در اختیار اعضای متقاضی انجمن قرار گرفت.

کارگروه‌های تخصصی انجمن (خانم دکتر الهه ابراهیمزاده) و یا دبیر کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور (شیرین خدابخش اربط) پیام داده و نام، نام خانوادگی، محل اشتغال (در صورت شاغل بودن)، آدرس پست الکترونیک و شماره تماس خود را اعلام نمایند.

کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور

انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان

سومین جلسه آنلاین

با محوریت

- معرفی پارک علم و فناوری دانشگاه تهران
- نحوه عضویت و استقرار امکانات و تسهیلات

جناب آقای دکتر پرویز شایان
مسئول کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور

جناب آقای دکتر محسن ملکلی
مدیر روابط عمومی، علم و فناوری دانشگاه تهران

سه‌شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲
ساعت ۱۱ الی ۱۲

eebrahimzade@um.ac.ir
khodabakhsh.sh@ut.ac.ir
sapz.ut

<mailto:eebrahimzade@um.ac.ir>
<mailto:khodabakhsh.sh@ut.ac.ir>

اهداف این کارگروه تخصصی

۱. جذب و تبدیل ایده، ابتکارات و نوآوری‌ها به تولید و مشاغل پایدار
۲. توانمندسازی دانش‌آموختگان به‌منظور ورود به فضای کسب‌وکار
۳. راهنمایی، هدایت و سمت‌دهی در جهت نوآوری‌ها و تولید فناوری‌های برتر

جلسه سوم این کارگروه روز سه‌شنبه مورخ ۸ اسفندماه ۱۴۰۲، ساعت ۱۱ الی ۱۲ به صورت برخط با حضور جناب آقای دکتر پرویز شایان (مسئول محترم کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور)، جناب آقای دکتر محسن ملکلی (مدیر محترم روابط عمومی پارک علم و فناوری دانشگاه تهران، اساتید گرانقدر و اعضای محترم این کارگروه با محوریت معرفی پارک علم و فناوری دانشگاه تهران، نحوه عضویت و استقرار، امکانات و تسهیلات، پرسش و پاسخ حضاران در جلسه برگزار گردید.

به این وسیله از کلیه اعضا علاقه‌مند انجمن "بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان" دعوت می‌گردد جهت عضویت در کارگروه تخصصی پژوهش‌های دانش‌بنیان و محصول محور به آدرس پست الکترونیک دبیر

سلسله نشست‌های انجمن

گزارش سومین نشست

برگزاری وبینار علمی تحت عنوان: بررسی مقاومت
تیلریوز نسبت به درمان با داروی بوپارواکون

در سومین وبینار از سلسله نشست‌های مجازی انجمن، مورخ ۲۲ آذرماه ۱۴۰۲ میزبان آقای دکتر عماد چنگیزی با عنوان سخنرانی علمی بررسی مقاومت تیلریوز نسبت به درمان با داروی بوپارواکون بودیم. جناب آقای دکتر عماد چنگیزی، دانشیار دانشکده‌ی دامپزشکی و دامپروری دانشگاه سمنان هستند. ایشان در سال ۱۳۶۴ وارد دانشگاه ارومیه شدند و در سال ۱۳۷۰ فارغ‌التحصیل شدند. از سال ۱۳۷۱ تا سال ۱۳۷۴ مقطع دکتری تخصصی انگل شناسی را در دانشگاه تهران گذراندند و از سال ۱۳۷۵ در دانشگاه سمنان مشغول تدریس و تحقیق هستند. ایشان دارای عناوین مختلفی از مقالات و کتب هستند و عمده‌ی تحقیقاتشان در زمینه تیلریا و همینطور پرورش لارو مگس سرباز است.

لینک نشست سوم انجمن که در آپارات قابل مشاهده است.

<https://www.aparat.com/v/MQKVj>

گزارش چهارمین نشست

برگزاری وبینار علمی تحت عنوان: اهمیت آمیب آزادی زی اکتانامویا در حیوانات خانگی

دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان استادیار مشغول به کار شدند و در سال ۱۳۹۴ دانشیار و در سال ۱۴۰۱ استاد تمام این دانشگاه شدند. ایشان در طول تحصیل در دوره‌ی دکتری عمومی و تخصصی رتبه اول را کسب نمودند و همچنین عضو استعدادهای درخشان و بنیاد ملی نخبگان هستند. در سال ۱۳۹۹ به عنوان پژوهشگر برتر دانشگاه اهواز و در سال ۱۴۰۰ استاد نمونه‌ی آموزشی دانشکده‌ی دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز انتخاب شدند. ایشان عضو هیات مدیره‌ی انجمن بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان هستند. خانم دکتر بهرامی در سال ۲۰۲۳ موفق به کسب جایزه و اسکالرشپ زنان تاثیرگذار انگل‌شناسی شدند. تا کنون بیش از ۹۰ مقاله در مجلات بین‌المللی و ملی به چاپ رساندند و در بیش از ۴۰ کنگره داخلی و خارجی شرکت و ارائه مقاله داشتند. علاقه‌مندی تحقیقاتی ایشان در حوزه تک‌یاخته‌ها است به ویژه آمیب‌های آزادی که در این راستا مطالعاتی نیز انجام دادند. در این وبینار ایشان در خصوص اهمیت آمیب آزادی *اکتانامویا* در حیوانات خانگی صحبت فرمودند.

در وبینار ۲۰ دی‌ماه ۱۴۰۲ میزبان سرکار خانم دکتر سمیه بهرامی بودیم. ایشان فارغ‌التحصیل دکتری عمومی و دکتری تخصصی انگل‌شناسی دامپزشکی از دانشکده‌ی دامپزشکی، دانشگاه شیراز هستند. از سال ۱۳۹۰ در دانشکده‌ی

لینک نشست چهارم انجمن که در آپارات قابل مشاهده است.

<https://www.aparat.com/v/kojxH>

تازه‌های انگل شناسی

کتاب شایسته تقدیر در چهل و یکمین جایزه کتاب سال

معرفی کتاب

سالک

کتاب شایسته تقدیر در چهل و یکمین جایزه کتاب سال در گروه دامپزشکی

کتاب «کوکسیدیوز در دام، طیور، حیوانات خانگی و انسان» در چهل و یکمین جایزه کتاب سال در گروه دامپزشکی شایسته تقدیر شناخته شد.

آثار برگزیده و شایسته تقدیر چهل و یکمین جایزه کتاب سال و سی و یکمین جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، همزمان با آیین پایانی این جوایز معرفی شدند. به گزارش حکیم مهر به نقل از فارس، اثر شایسته تقدیر چهل و یکمین جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در گروه دامپزشکی به شرح زیر است:

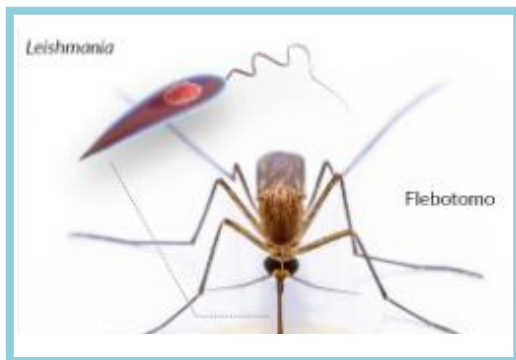
کتاب «کوکسیدیوز در دام، طیور، حیوانات خانگی و انسان» تألیف جی. پی. دویی؛ ترجمه دکتر حسن نایب‌زاده، دکتر محمد اسدیپور و دکتر علیرضا سازمند انتشارات دانشگاه لرستان، سال ۱۴۰۱، ۵۵۴ صفحه.

آثار شایسته تقدیر چهل و یکمین جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران نیز به شرح زیر است:

موضوع علوم کاربردی / گروه دامپزشکی
«کوکسیدیوز در دام، طیور، حیوانات خانگی و انسان»، تألیف جی. پی. دویی، ترجمه حسن نایب‌زاده، محمد اسدیپور و علیرضا سازمند، خرم‌آباد: دانشگاه لرستان، ۱۴۰۱، ۵۵۴ ص.

جایزه کتاب سال
جمهوری اسلامی ایران

زنگ خطر لیشمانیا زیس (سالک) در شیراز

لیشمانیا عامل بیماری لیشمانیا زیس، تک‌یاخته اجباری درون سلولی است که توسط نیش پشه خاکی ماده از جنس فلپتوموس در دنیای قدیم و لوتزومیا در دنیای جدید منتقل می‌شود و تظاهرات بالینی این بیماری عفونی به فرم‌های جلدی، جلدی مخاطی، احشایی و جلدی منتشره دیده می‌شود. گونه‌های لیشمانیا دارای چرخه زندگی دایژنتیک هستند که شامل یک مرحله پروماستیگوت‌های متحرک و خارج سلولی که در دستگاه گوارش پشه خاکی ناقل زندگی می‌کنند و یک مرحله آماستیگوت‌های غیر متحرک و زنده که در فاگولیزوزوم‌های فاگوسیت‌های تک‌هسته‌ای تکثیر می‌یابند می‌باشند. لیشمانیا زیس مشکل مهم بهداشتی در سراسر جهان مخصوصاً در کشورهای توسعه‌نیافته می‌باشد.

لیشمانیا زیس در ۹۸ کشور جهان اندمیک است و بیش از ۳۵۰ میلیون نفر در معرض خطر ابتلا هستند و اهمیت آن از نظر میزان بروز و ظرفیت ایجاد بیماری باعث شده است که این بیماری توسط سازمان بهداشت جهانی به‌عنوان یکی از شش بیماری مهم عفونی در نظر گرفته شود. برآوردهای فعلی بروز لیشمانیا زیس پوستی از ۷۰۰۰۰۰ تا ۱/۲ میلیون مورد در سال متغیر است و تخمین‌های سالانه لیشمانیا زیس احشایی در حال حاضر کمتر از ۱۰۰۰۰۰ مورد است که نسبت به تخمین‌های قبلی که ۴۰۰۰۰۰ مورد بوده کاهش قابل توجهی دارد.

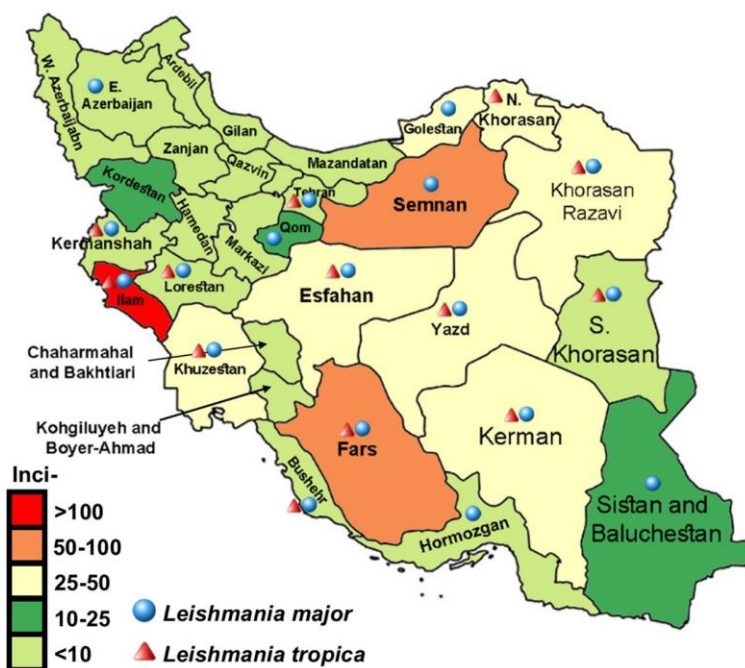
تقریباً دوسوم موارد لیشمانیا زیس جلدی از شش کشور ایران، سوریه، افغانستان، الجزایر در دنیای قدیم و برزیل و کلمبیا در دنیای جدید گزارش می‌شود. لیشمانیا زیس در حال حاضر به‌عنوان یک معضل بهداشتی مهم در ایران محسوب می‌شود و تهدیدکننده سلامت برای توسعه اجتماعی و زیست‌محیطی است. در ایران لیشمانیا زیس عمدتاً به دو فرم پوستی با عامل لیشمانیا تروپیکا و لیشمانیا ماژور و فرم احشایی با عامل لیشمانیا اینفانتوم گزارش شده است. لیشمانیا زیس جلدی به دو شکل روستایی و شهری رخ می‌دهد. نوع روستایی ژئونوتیک بوده و عامل آن لیشمانیا ماژور می‌باشد در حالی که نوع شهری آنتروپونتیک بوده و عامل آن لیشمانیا تروپیکا می‌باشد.

لیشمانیا ماژور عامل ایجاد بیشترین موارد لیشمانیا زیس جلدی در دنیای قدیم است. حدود ۷۵٪ از لیشمانیا زیس پوستی در ایران از نوع ZCL بوده و شمال شرق، جنوب و نواحی مرکزی ایران کانون‌های اندمیک آن می‌باشند. کانون‌های اندمیک هر دو فرم روستایی و شهری لیشمانیا زیس جلدی در ایران وجود دارد و سالانه تقریباً ۲۰۰۰۰ مورد بیماری لیشمانیا زیس پوستی از مناطق مختلف ایران گزارش می‌شود که احتمال می‌رود آمار واقعی ۴ تا ۵ برابر آن باشد. بیماری سالک در استان فارس در سال‌های اخیر شیوع زیادی پیدا کرده است به‌نحوی که طبق آخرین آمار دانشگاه علوم پزشکی شیراز سالانه بیش از ۴۰۰۰ بیمار مبتلا به سالک در

بر اساس اطلاعات منتشرشده از دانشگاه علوم پزشکی شیراز کانون بیماری سالک در استان فارس به ترتیب در شهرستان‌های شیراز، مرودشت، زرقان، زرین‌دشت، خرامه، ارسنجان، استهبان، بیضا و کازرون بوده است. در شهرستان مرودشت کانال‌های کشاورزی که در اطراف شهر ایجاد شده به‌عنوان کانون سالک شناخته شده که بر اساس گزارش‌های مراکز بهداشتی این شهرستان سالانه حدود ۹۰۰ نفر در سطح این شهرستان به بیماری سالک مبتلا می‌شوند. همچنین کانال‌های آب و کوره‌های آجرپزی از دیگر منابع شیوع سالک گزارش شده که با هموارسازی و سم‌پاشی این مناطق می‌توان شیوع بیماری سالک را در این شهرستان کاهش داد. در آخر امید است با رعایت اقدامات پیشگیرانه از رشد چشمگیر این بیماری جلوگیری شود.

استان فارس به مراکز درمانی و بهداشتی مراجعه می‌کنند. که محققان حدس می‌زنند که مسائلی از جمله تنوع اقلیم، تداوم خشک‌سالی و از همه مهم‌تر مباحث زیرساختی شهری می‌تواند دلیلی بر شیوع این بیماری باشد. باگذشت زمان موضوعات زیرساختی شهری نقش مهمی در انتشار این بیماری پیدا کرده و مخروبه‌ها به‌خصوص در بافت‌های قدیمی، پسماند و فاضلاب رهاشده، سگ‌های ولگرد و جوندگان در حال حاضر از مهم‌ترین عوامل به شمار می‌آید. راهکارهای که برای پیشگیری از این بیماری پیش‌بینی شده بیماری‌یابی خانه به خانه و درمان رایگان بیماران و توزیع پشه‌بندهای آغشته به سم در بافت‌های قدیمی می‌باشد. که طبق اطلاعات منتشرشده بیش از ۹۰ درصد بیماری سالک در شهرستان شیراز مربوط به محله سنگ سیاه بوده و بیشتر موارد از نوع انسانی سالک یعنی *Leishmania tropica* بوده است.

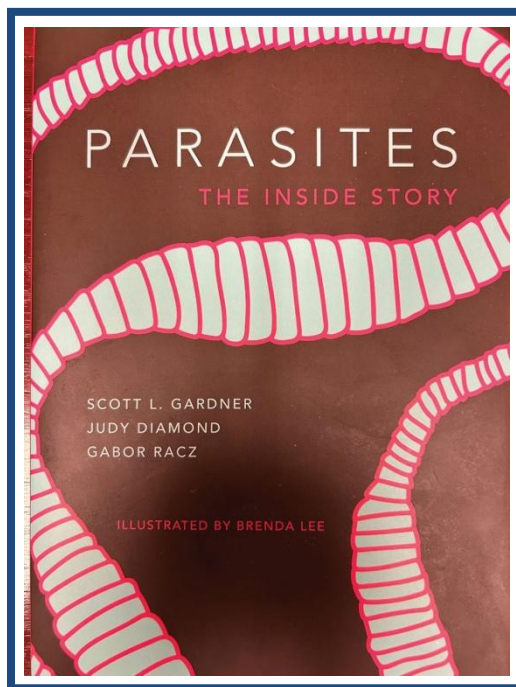
گردآورنده

اسما موسیوند

دانشجوی دکتری تخصصی انگل‌شناسی

دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شیراز

کتاب ← انگل‌ها: داستان درونی

کتاب «انگل‌ها: داستان درونی» نشان می‌دهد که چگونه انگل‌ها کنار هم وجود داشتند و از طریق مهاجرت میزبان، به ویژه از طریق انسان‌ها در گ.شه و کنار دنیا پراکنده شده‌اند. کتاب توضیح می‌دهد که چگونه انتخاب میزبان بر بقای موفق و اجتناب از انقراض برخی از انگل‌ها تاثیر گذاشته است. نویسندگان شرح می‌دهند که چگونه انگل‌ها میزبان واسط خود را به گونه‌ای متأثر می‌کنند که آنها تبدیل به طعمه دست‌یافتنی‌تری برای میزبان بعدی باشند و یا باعث می‌شوند میزبان «احمق به نظر برسد». نویسندگان از رویکردهایی رمان‌گونه برای توصیف موضوع خود، استفاده می‌کنند مانند این که یونس چگونه ۳ روز را در شکم نهنگ به سر برد و در این مدت ممکن است با چه انگل‌هایی مواجه شده باشد. یکی دیگر از رویکردهای سرگرم‌کننده، شرکت در المپیک انگل است که در آن انگل با توجه به انتخاب و تطبیق خود با میزبان، مدال موفقیت کسب می‌نماید. آسکاریس لومبریکوئیدس به‌عنوان یکی از بادوام‌ترین انگل‌های داخلی انسان، برنده مدال طلا است. باین‌حال، کتاب *Strongyloides stercoralis* عامل سندرم تشدید عفونت در افراد مبتلا به نقص ایمنی میزبان و بیماری عفونی نوظهور که شایسته مدال افتخاری المپیک است را نادیده گرفته است. بابزیوز نیز به‌عنوان یکی دیگر از بیماری‌های انگلی نوظهور در این کتاب مورد توجه قرار نگرفته است.

روش جذاب کتاب در شرح تأثیر مخرب انگل‌ها بر زندگی دیگرگونه‌ها و انسان‌ها و درعین‌حال توجه به نقش‌های غیر روش جذاب کتاب در شرح تأثیر مخرب انگل‌ها بر زندگی دیگرگونه‌ها و انسان‌ها و درعین‌حال توجه به نقش‌های غیر مضر انگل‌ها، مانند همزیستی و هم‌سفرگی بسیار قابل‌تقدیر

است. تصاویر چشم‌نوازی که برای توصیف حاشیه رودخانه کنگو در کتاب آمده، بسیار دوست‌داشتنی هستند و البته توجه به این نکته که بسیاری از افراد ممکن است به دلیل کوری رودخانه ناشی از *Onchocerca volvulus* دیگر قادر به لذت بردن از مناظر مذکور نباشند، غم بزرگی را بر انسان تحمیل می‌نماید. داستان‌ها، روایت‌هایی از اشخاص حقیقی و ارجاع به حداقل ۳ فیلم و ۱ سریال تلویزیونی، نشان‌دهنده تلاش‌های دقیق نویسندگان در نگارش این کتاب می‌باشد. این کتاب از جزئیات علمی بالایی برخوردار است و به تاریخ، بوم‌شناسی، تکامل و چشم‌انداز آینده می‌پردازد. نویسندگان در مورد چگونگی تأثیر تغییرات آب‌وهوا بر موجودیت انگل صحبت می‌کنند. به‌عنوان مثال مهاجرت ساس تریاتومین به نیمه جنوبی ایالات‌متحده که ممکن است خطر انتقال و ابتلا به تریپانوزوما کروزلی و بیماری شاگاس (که کتاب از آن به‌عنوان علت مرگ چارلز داروین در طی سفر به آمریکای جنوبی یاد می‌کند) اشاره می‌گردد. نویسندگان همچنین در مورد همکاری‌های علمی بین‌المللی در طول تحقیقات اپیدمیولوژیک، مانند همکاری محققان از ایالات‌متحده و مغولستان در زمان شیوع عفونت

تشخیص انگل کمک می‌کند. این کتاب برای علاقه‌مندان به بیماری‌های عفونی نوپدید، غیر انگل‌شناسان، دانشمندان و پزشکان جذاب و یک سفر تحسین‌برانگیز در دنیای شگفت‌انگیز انگل‌ها را روایت می‌نماید.

Rezhan H. Hussein

Penn State College of Medicine, Hershey, Pennsylvania, USA

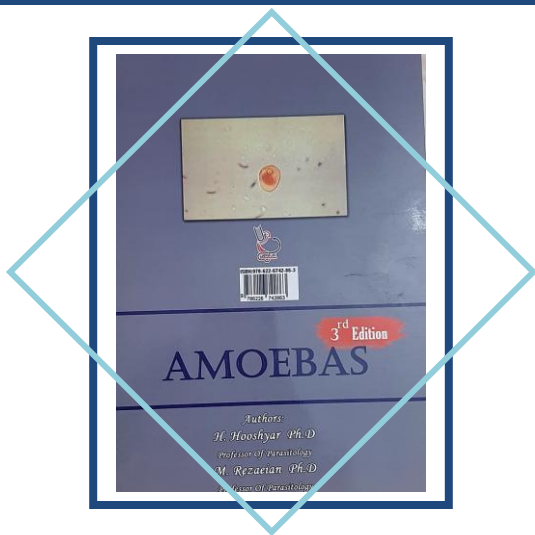
DOI: <https://doi.org/10.3201/eid2910.230235>

هانتاویروس در نیومکزیکو توضیح می‌دهند. خوانندگان در مورد پویش‌های ریشه‌کنی انگل‌ها که برخی از آن‌ها نیز مؤثر نبوده‌اند، مانند پویش ریشه‌کنی مانند شیسستوزوما مانسونی در مصر که منجر به عفونت سراسری جمعیت با ویروس هیپاتیت C شد، یاد خواهند گرفت.

این کتاب دارای ۲۹ عکس رنگی است که داستان‌ها را به‌صورت واقعی‌تر روایت می‌کنند و به درک چرخه زندگی و

کتاب ← آمیب‌ها (ویرایش سوم)

انتشار ویرایش سوم کتاب «آمیب‌ها» به تالیف آقای دکتر حسین هوشیار (استاد دانشگاه علوم پزشکی کاشان) و آقای دکتر مصطفی رضائیان (استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران) در ۲۷۴ صفحه به همت «انتشارات ایده نوین و دانشگاه علوم پزشکی تهران» در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. در این ویرایش یافته‌های جدید خصوصاً در زمینه طبقه‌بندی آمیب‌ها، اپیدمیولوژی و بیولوژی آن‌ها آماده‌شده است. در این کتاب نگاه ویژه به آمیب‌های همزیست در بدن انسان و جانوران شده است. مخاطب اصلی این کتاب دانشجویان و محققین رشته‌های انگل‌شناسی و دامپزشکی هستند اما برای کلیه کسانی که در زمینه‌های بهداشت، زیست‌شناسی، پزشکی و جانورشناسی مطالعه دارند مفید و مورد استفاده خواهد بود.

آموزشی - ترویجی

سگ‌ها و خطر ابتلای انسان به هیداتیدوزیس

وضعیت آلودگی اکینوкокوس و کیست هیداتید در ایران

هیداتیدوزیس از گسترش جهانی بالایی برخوردار بوده و از اکثر مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری جهان گزارش شده است. اگرچه اکینوкокوس گرانولوزوس عامل کیست هیداتید، گسترشی جهانی دارد؛ اما در کشورهای آسیای میانه، خاورمیانه، کرانه‌های مدیترانه، شمال آفریقا، کنیا، آسیای جنوب‌غربی، اوگاندا، آمریکای جنوبی، استرالیا و نیوزلند نیز شیوعی به نسبت بالاتری دارد. البته با افزایش روند مهاجرت‌ها، موارد تک‌گیر آن در هر نقطه از جهان گزارش شده است. ایران یکی از مناطق اندمیک آلوده به اکینوкокوس گرانولوزوس و کیست هیداتید در جهان است.

برای اولین بار در سال ۱۹۵۵، کرم اکینوкокوس گرانولوزوس در سگ‌های ولگرد تهران تشخیص داده شد. آلودگی به کرم بالغ در سگ‌سانان و آلودگی به مراحل نوزادی کرم یا کیست هیداتید در نشخوارکنندگان اهلی، الاغ، گراز، گوسفند وحشی و آهو گزارش شده است. بیشترین میزان آلودگی در دام‌ها در شتر و سپس گوسفند، بز، گاو، گاو میش و بعضی حیوانات دیگر بوده است. در انسان نیز طی مطالعات متعدد در مراکز درمانی و بیمارستان‌ها در نتیجه عمل جراحی گزارش‌هایی که اغلب به صورت گذشته‌نگر بوده حاکی از این است که آلودگی انسان در اغلب شهرهای کشور وجود

اکینوкокوس (هیداتیدوزیس) در اثر آلودگی به مرحله نوزادی سستوهای جنس اکینوкокوس رخ می‌دهد و به عنوان یک بیماری مهم مشترک بین انسان و حیوان مطرح است. اکینوкокوس علاوه بر ایجاد زین‌های فراوان اقتصادی، مشکل بهداشت عمومی در سراسر جهان نیز به حساب می‌آید. بیماری هیداتید یا اکینوкокوس، بیماری بسیار مهمی در انسان است که توسط کرمی با نام اکینوкокوس ایجاد می‌شود. این کرم کوچک (کوچک‌تر از ۱ سانتی‌متر) در روده سگ و سگ‌سانان زندگی می‌کند (میزبان اصلی) و مرحله زندگی در میزبان واسط (کیست هیداتید) در بسیاری از حیوانات خون‌گرم از جمله انسان طی می‌شود.

آلودگی در حیوانات اهلی (میزبان‌های واسط) در هنگام چرا و در انسان (میزبان تصادفی) پس از بلع غذا یا آب آلوده به تخم‌های عفونت‌زای موجود در مدفوع سگ و یا از طریق تماس مستقیم و یا آلودگی‌های محیطی ایجاد می‌شود. بیماری درمان ساده و مؤثری نداشته و درمان آن با جراحی و یا دارودرمانی طولانی‌مدت میسر است. پیشگیری و مدیریت آلودگی با انگل‌زدایی سگ‌ها و گوسفندان در سطح حیوانات و ارتقای بازرسی‌های غذایی، بهداشت کشتارگاه و افزایش آگاهی در جامعه قابل انجام است.

علائم عفونت

گرفت. از روش‌های سرولوژی و ایمونولوژی نیز می‌توان استفاده کرد.

کرم بالغ در میزبان گوشت‌خوار بیماری‌زایی چندانی ندارد، همچنین تخم‌هایی که از مدفوع دفع می‌شوند بسیار کوچک هستند و بدون بزرگ‌نمایی و ابزار خاص قابل مشاهده نیستند.

اما مرحله نوزادی کرم که همان کیست هیداتید نامیده می‌شود، در میزبان‌های واسط (انسان و علفخواران) می‌تواند موجب ایجاد بیماری و خسارات اقتصادی و بهداشتی شود. این بیماری در اکثر افراد فاقد علائم بالینی بوده و هنگام معاینه از سایر بیماری‌ها قابل تشخیص نیست. علائم بالینی به اندام درگیر (ریه، کبد، مغز، استخوان، و...)، تعداد و اندازه کیست‌ها، محل قرارگیری آن‌ها بستگی دارد. واکنش متقابل کیست و اندام‌های آلوده، از ایجاد واکنش‌های ایمونولوژیک نظیر آسم و آنافیلاکسی ناشی از پارگی کیست متغیر می‌باشد. معمولاً کیست‌هایی که در داخل اعضا قرار دارند، علائم بالینی مشخصی ندارند ولی پس از رشد و حجیم شدن و ایجاد فشار به عضو مربوطه، علائمی مثل تهوع، استفراغ و درد را موجب می‌شوند. اولین جایگاه کیست در انسان، کبد و سپس ریه است. بیماری هیداتید یک بیماری طولانی‌مدت است که از ۵ تا ۱۵ سال و گاهی تا پایان عمر باقی می‌ماند. بنابراین بیماری دارای سیر کند و خاموش است. در فرم چندحجره‌ای امکان انتقال کیست و نفوذ بخشی از ساختمان کیست به صورت متاستاز در محلی دیگر وجود دارد.

تشخیص

بیماری در میزبان اصلی (سگ) با مشاهده تخم کرم در مدفوع پس از شناورسازی یا رسوب‌گیری قابل انجام است. البته روش‌های حساس‌تر مانند کوپروآنتی‌ژن و روش‌های مولکولی نیز قابل استفاده هستند. در حیوانات علفخوار تشخیص معمولاً پس از مرگ و در حین کالبدگشایی انجام می‌گیرد.

در انسان در مواقعی که کیست در داخل حفره شکمی باشد، به دلیل لرزشی که ایجاد می‌کند و به آن لرزش کیستی (Hydatic thrill) می‌گویند، می‌توان به وجود کیست هیداتید پی برد. از روش تصویربرداری مثل سونوگرافی، CT و MRI نیز می‌توان برای تشخیص کمک

درمان

پرازیکوانتل داروی منتخب در درمان اکینوкокوزیس گوشت‌خواران است. مرحله نوزادی در علفخواران اهلی نیازی به درمان ندارد. هدف نهایی درمان سگ‌ها، ممانعت از آلودگی محیط‌زیست برای حفظ بهداشت و سلامت عمومی است زیرا انگل برای سگ عوارض جدی و قابل توجهی به دنبال ندارد.

در انسان درمان کیست هیداتید، در هنگام بروز علائم بالینی و یا زمان درگیری اندام‌های حیاتی صورت می‌پذیرد. سازمان بهداشت جهانی (WHO)، روش‌هایی درمانی و مدیریتی برای اکینوкокوزیس را در غالب سه روش طبقه‌بندی نموده است که عبارت‌اند از جراحی، درمان دارویی و روش¹ PAIR. در بین روش‌های ذکرشده، مطمئن‌ترین و مؤثرترین روش، برای از بین بردن کامل کیست، جراحی می‌باشد که نسبت بر سایر روش‌ها ارجحیت دارد، اما ممکن است عوارض جانبی و خطراتی مثل مرگ و یا عود مجدد کیست پس از عمل را به دنبال داشته‌باشد. اگرچه در درصد بالایی از بیماران امکان برداشت کامل کیست و درمان آن وجود دارد، ولی خطر ضایعات ناشی از بقایای محتویات کیست نیز بالا است. در واقع انتشار تعدادی از

¹ Puncture (P), Aspiration (A), Instillation (I), and Reaspiration (R)

دوش این بیماران می‌گذارد و نیز از خسارات اقتصادی ناشی از لاغر شدن و مرگ‌ومیر آن‌ها جلوگیری خواهد نمود. واکسن‌های نوترکیب که برای ایجاد حفاظت در برابر اکینوкокوس گرانولوزوس در گوسفند EG95 نام دارد، که یک پروتئین اختصاصی در پوشش انکوسفر اکینوкокوس گرانولوزوس می‌باشد، که تزریق این واکسن در گوسفند تا ۹۸ درصد محافظت در برابر عفونت با تخم کرم را به مدت یک سال ایجاد نموده است. نقش حفاظتی این واکسن در بز و گاو نشان داده شده است و برای جلوگیری از آلودگی‌های طبیعی مؤثر است.

منابع:

- 1- <https://www.armanmeli.ir/fa/tiny/news-1063191>
- 2- Nazari Pooya MR. Human hydatidosis (Echinococcosis) is a neglected disease in Iran. *Pejouhandeh* 2017;21(6):331-335.
- 3- <https://www.agric.wa.gov.au/livestock-parasites/hydatid-disease>
- 4- <https://hydatid.kmu.ac.ir/en>

https://www.who.int/images/default-source/departments/ntd-library/echinococcosis/field-work-islamic-republic-of-iran/farmer-and-her-dogs-in-the-med-east-of-the-islamic-republic-of-iran-a-guilbert.jpg?sfvrsn=bcf6a97c_3

پروتواسکولکس‌ها و یا به‌جا ماندن بخش‌هایی از لایه زایای کیست در طی جراحی موجب عود مجدد کیست می‌گردد. انتخاب روش درمانی مناسب به خصوصیات کیست اعم از اندازه کیست‌ها، جایگاه کیست و عضو درگیر و همچنین منابع درمانی در دسترس و مهارت پزشکی بستگی دارد.

پیشگیری و کنترل

برنامه‌های کنترلی مختلفی برای کنترل اکینوкокوس گرانولوزوس تاکنون از طریق مراکز بهداشت عمومی و سازمان‌های وابسته به بهداشت ارائه گردیده است. این بیماری در بعضی از کشورها نظیر ایسلند، نیوزیلند و تانزانیا با برنامه‌ریزی صحیح و مشارکت سازمان‌های مختلف پیشگیری و کنترل شده است. به‌طور کلی برنامه‌ریزی در جهت کنترل و پیشگیری هیداتیدوزیس در چندین سطح باید پیگیری گردد. بخش ابتدایی این برنامه‌ها، بر ارتقاء بهداشت عمومی و آموزش نکات بهداشتی اولیه در درازمدت همراه با فعالیت‌های بهداشتی عمومی دامپزشکی از قبیل ذبح بهداشتی و بازرسی گوشت، ثبت سگ‌ها و رعایت موازین بهداشتی در دفع پسماندها استوار است. سطح دیگر برنامه‌های کنترلی، قانون‌گذاری، ارزیابی و شناسایی نقاط هدف برای ایجاد اختلال در چرخه انتقال اکینوкокوس گرانولوزوس است که نیازمند اطلاعاتی از قبیل میزان شیوع در جمعیت سگ‌ها، میزان شیوع دام‌های اهلی و انسان می‌باشد. از دیگر برنامه‌های کنترلی این بیماری که به‌صورت اختصاصی انجام می‌گیرد، کنترل سگ‌های ولگرد، ثبت سگ‌های صاحب دار و درمان سگ‌ها با پرازیکوانتل در زمان‌های مشخص می‌باشد، که این عملیات مکمل برنامه‌هایی نظیر بهبود بازرسی گوشت، ذبح بهداشتی، معدوم‌سازی بهداشتی لاشه‌ها و اندام‌های آلوده، آموزش بهداشت عمومی و سایر برنامه‌ها است. برنامه‌های کنترلی در کشورهای مختلف نشان داده که اجرای این مراحل به‌صورت پیوسته و مداوم، اگر بدون وقفه و بدون محدودیت مالی باشد، در مدت زمان ۱۰ تا ۱۵ سال، موفقیت‌آمیز خواهد بود و در جوامع انسانی از تحمیل هزینه‌های سنگین عمل جراحی، هتلینگ بیمارستان و سایر مخارج است که بارسنگینی بر

بیماری های مشترک انسان و سگ

چگونگی انتقال

پیشگیری

بیماری های مشترک

چگونگی انتقال

پیشگیری

© Iranian Research Center for Hydatid Disease (RCHD).

آمیبتیس صدیقی
دانشجوی دکتری عمومی دامپزشکی،
دانشگاه تهران

آقای دکتر امین احمدی
استادیار آموزشدهنده دامپزشکی
دانشگاه اردکان

خانم دکتر فاطمه عرب خزائلی
استادیار دانشکده دامپزشکی
دانشگاه تهران

انجمن علمی دامپزشکان
و انگل‌های مشترک انسان و حیوان

انگله‌ها در رقابت تصویر و تشخیص

هنر و انگل‌شناسی

چالش تشخیص

چالش تشخیص

تشخیص شما چیست؟

گاو در فصل بهار با علائم فلجی اندام خلفی که در معاینه اولیه وجود برجستگی‌های متورم در ناحیه کمر و ستون مهره‌ها مشاهده می‌شود. با گرفتن تاریخچه، صاحب گاو وجود نفخ در حیوان کاهش شیر و کاهش وزن را گزارش می‌کند. حیوان به کشتارگاه فرستاده می‌شود و در کشتارگاه وجود یک خط ژله‌ای سبزرنگ روی لاشه و در عضلات به-خصوص عضلات اطراف ستون فقرات مشاهده می‌شود. ضمناً درمان با داروی ایورمکتین در دام توسط دامدار صورت گرفته است. نام بیماری و علت آن چیست؟

۱- تشخیص احتمالی

۲- لیست تشخیص افتراقی

۳- روش تأیید تشخیص

«پاسخ در خبرنامه شماره ۵»

طراح سؤال چالش
آقای محمد شاهی
 دانشجوی دکتری تخصصی انگل‌شناسی
 دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران

پاسخ چالش تشخیص قبلی

اقدامات تشخیصی، تشخیص‌های احتمالی و درمان مناسب
 از نظر شما چیست؟

*** تشخیص احتمالی: کوکسیدوز**

*** اقدامات تشخیصی:** کالبدشکافی پرنده و تهیه گسترش
 تماسی از بافت‌های کبد، طحال و ریه و رنگ‌آمیزی با
 گیمسا.

*** یافته‌های کالبدشکافی:** بزرگ‌شدگی شدید کبد همراه
 با تغییر رنگ عمومی هر دو لوب کبدی به شکل نواحی
 پراکنده‌ی رنگ‌پریده و پرخون در کنار هم، اتساع روده‌ها به
 ویژه دوازدهه به همراه افزایش ضخامت مخاط روده به
 صورت ظاهری در لاشه مشاهده می‌شود.

***درمان مناسب:** درمان باید هرچه زودتر آغاز شود. استفاده از سولفانامیدها برای دو دوره‌ی ۳ روزه در آب آشامیدنی با یک فاصله ۲ روزه بین دو درمان تجویز می‌شود. در صورت مقاومت دارویی به سولفانامیدها می‌توان از ترکیب دو داروی سولفاکوئیناوکسالاین با دیاوریدین یا سولفامزاتین در آب استفاده کرد. از ترکیب نیتروفورازون و فورازولیدون در غذا یا آمپرولیوم و اتوپالیت در غذا یا آب نیز می‌توان در درمان کوکسیدیوز طیور استفاده کرد.

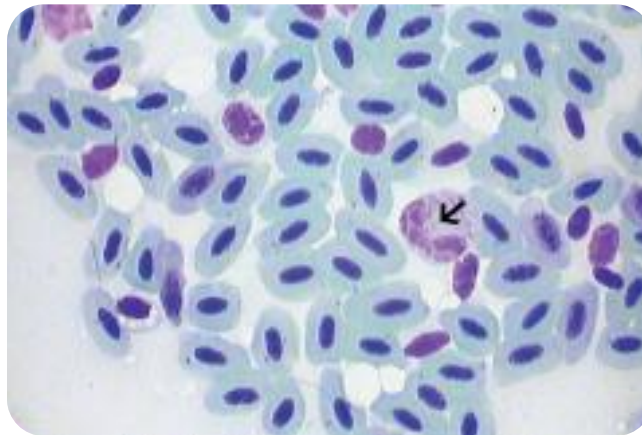

طراح سوال چالش قبل
خانم دکتر فاطمه عرب‌خزائلی
 استادیار دانشکده دامپزشکی
 دانشگاه تهران

*** یافته‌های میکروسکوپی:** تعداد زیادی سلول‌های التهابی به ویژه ماکروفاژ حاوی اجسام مدور آبی کم‌رنگ با مراکز بنفش - قرمز شبیه به زوآیت *آتوکسوپلاسما* مشاهده می‌شود که موجب دنداندار شدن دیواره‌ی هسته این سلول‌ها می‌شود. در ریه و طحال نیز این اجرام تک‌یاخته‌ای داخل سلولی مشاهده می‌شود. هیچ آسبستی در گسترش مرطوب دستگاه گوارش قابل تشخیص نبود. التهاب مختصر مخاط روده همراه با نفوذ سلول‌های التهابی تک‌هسته‌ای در زیر مخاط، همچنین حضور مراحل مختلف سیر تکاملی انگل شامل شیزوگونی و گامتوگونی در روده، به‌ویژه دوازدهه، قابل تشخیص است.

*** تشخیص قطعی:** بر اساس یافته‌های پاتولوژی و میکروسکوپی به‌دست آمده، بیماری این پرنده *آتوکسوپلاسما* یا کوکسیدیوز احشایی تشخیص داده شد.

https://ijvm.ut.ac.ir/article_50570.html?lang=fa

آثار ارزشمند خود را جهت انتشار در شماره‌های بعدی خبرنامه برایمان ارسال بفرمائید.

Hookworm with Tapeworms (1998) by William Campbell

نقاشی برنده ۲۰۱۵ نوبل پزشکی دکتر کمپبل

از دانشجویان، فارغ التحصیلان، پژوهشگران و علاقه‌مندان حوزه انگل شناسی در سراسر کشور جهت همکاری در **خبرنامه‌های بعدی** انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و انگل‌های مشترک انسان و حیوان دعوت به عمل می‌آید.

جهت همکاری؛ نام و نام خانوادگی، مقطع تحصیلی دانشگاه، بخش مورد علاقه جهت همکاری را به آدرس پستی انجمن ارسال بفرمائید.

Sapz1401@gmail.com

فراخوان معرفی دانشجوی برجسته انگل شناسی

شرایط شرکت در فراخوان معرفی دانشجوی برجسته انگل شناسی

۱. در حال حاضر دانشجو باشند (اسکن کارت دانشجویی)
۲. ارائه انگیزه نامه
۳. ارائه کارنامه علمی شامل:
 - الف. معدل کل
 - ب. فعالیت آموزشی
 - ج. فعالیت پژوهشی
۴. ارائه کارنامه فرهنگی شامل:
 - الف. فعالیتهای داوطلبانه و انسان دوستانه
 - ب. فعالیت فرهنگی، جشنواره‌ها، مسابقات

ارسال مدارک به آدرس پستی انجمن
sapz1401@gmail.com

اگر دانشجوی انگل شناسی هستید و در حوزه انگل شناسی مشغول تحصیل و تحقیق هستید، کمیته روابط عمومی انجمن قصد دارد در هر شماره مخاطبان خود را با یکی از دانشجویان و فعالیتهای ایشان، آشنا نماید. به این منظور خواهشمند است ضمن معرفی خود در یک نوشته کوتاه (انگیزه نامه) دوستان خود را با فعالیتهای علمی و روزمرگیهای یک دانشجوی انگل شناسی آشنا نمایید.

انجمن علمی بیماری‌های انگلی دام و مشترک انسان و حیوان

www.sapz-ut.ir

www.sapz-ut.com

@sapz.ut

sapz1401@gmail.com